

Dataavdelningen
Lisa Levinsson
010-479 67 89

BESLUT

Regeringskansliet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar till SOU 2023:34 Bolag och brott – några åtgärder mot oseriösa företag

Statistiska centralbyrån, SCB, är inte remissinstans, men väljer ändå att inkomma med följande yttrande. Yttrandet ger en beskrivning av de konsekvenser som SCB kan överblicka utifrån ansvaret att producera och tillgängliggöra officiell statistik.

1 Sammanfattning

SCB:s remissvar är begränsat till kapitel 6 och avsnitt 9.5, med tillhörande förslag på ändringar i lagtext.

Att systemet med obligatorisk ingivning till registreringsmyndighet samt att tidsfrister för ingivning och sanktionssystem med förseningsavgifter föreslås bli konsekvent för alla företag, som ska inkomma med årsredovisningshandlingar till registreringsmyndighet, gagnar den officiella ekonomiska statistiken. SCB välkomnar därför följande förslag som avser ekonomiska föreningar inklusive bostadsrättsföreningar;

- Alla ekonomiska föreningar ska vara skyldiga att ge in sin årsredovisning och revisionsberättelse till Bolagsverket.
- Samma tidsfrist för ingivning som för aktiebolag ska gälla.
- Samma sanktionssystem för förseningsavgifter som för aktiebolag ska gälla.

SCB välkomnar också förslaget om att samma sanktionssystem för förseningsavgifter ska gälla även för stiftelser, som ska inkomma med sin årsredovisning till länsstyrelserna.

Då utredningen bedömer att den ökade administrativa bördan med de föreslagna åtgärderna skulle vara begränsad, vill SCB betona att obligatorisk ingivning också skulle bidra till ökad kvalitet i officiell ekonomisk statistik och att bördan kopplad till statistikrapportering samtidigt skulle minska. Detta innebär således fler vinster för samhället i stort, än vad utredningen beskriver.

2 Bakgrund

Årsredovisningshandlingar utgör en viktig datakälla för den ekonomiska statistiken, liksom datakällor från Skatteverket i form av uppgifter från inkomstdeklarationer med bilagor samt uppgifter från momsdeklarationer. SCB:s dagliga informationsflöde med årsredovisningshandlingar från

Bolagsverket omfattar alla årsredovisningar, dvs. både de som ursprungligen lämnats in på papper/pdf samt de som lämnats in digitalt (iXBRL).

Den ekonomiska statistiken över ekonomiska föreningar har brister, i synnerhet avseende bostadsrättsföreningar, då den inte kan beskriva verksamheten i dessa på ett fullständigt sätt. Informationsflödet från Bolagsverket är idag inte komplett avseende ekonomiska föreningar, då enbart de större har varit skyldiga att självmant lämna in årsredovisningshandlingar. Dessutom har inkomstdeklarationerna med bilagor inte kunnat utgöra en, för statistikändamål, fullständig källa avseende s.k. äkta bostadsrättsföreningar, då dessa inte deklarerar på samma sätt som företag.

Lantmäteriet har i betänkandet *SOU 2022:39* föreslagits ansvara för ett offentligt statligt register som ska omfatta alla bostadsrätter i Sverige. Detta i kombination med att årsredovisningar för alla bostadsrättsföreningar skulle komma att finnas tillgängliga hos Bolagsverket, skulle vara mycket gynnsamt för den ekonomiska statistiken. Om det beslutas enligt förslaget att alla ekonomiska föreningar ska vara skyldiga att ge in sina årsredovisningar till Bolagsverket, skulle flödet till SCB av årsredovisningar från Bolagsverket utökas till att avse en större del av näringslivet och även en viktig del av det civila samhället, där bostadsrättsföreningar ingår.

Det vore även önskvärt att regeringen tar ett helhetsgrepp kring digital ingivning av årsredovisningar. I regeringsuppdragen för digitala årsredovisningar (2016¹ och 2018²), var målsättningen att det skulle tas fram taxonomier för alla företagsformer, i syfte att möjliggöra digital ingivning. Just nu tas en taxonomi för årsredovisning enligt *Årsredovisningslagen* och *K2-regelverket*³ fram för fler företagsformer än aktiebolag inom myndighetssamarbetet TaxSAM Företag, taxonomisamverkan för företagsinformation. Taxonomin kommer att omfatta ekonomiska föreningar (exklusive bostadsrättsföreningar⁴), handelsbolag och filialer till utländska företag och planeras att publiceras i juni 2024.

Om årsredovisningshandlingar, som obligatoriskt ska inges till en registreringsmyndighet, tas in i ett digitalt strukturerat format, möjliggörs återanvändning av uppgifterna hos andra aktörer. Detta är också i linje med andemeningen i *Förordning (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag*. Digital ingivning innebär också ett snabbare informationsflöde, vilket i sig innebär snabbare tillgång till uppgifterna. Samhällsnyttan blir alltså väsentligt större vid ett framtida införande av obligatorium avseende digital ingivning av årsredovisningshandlingar även för fler företagsformer än aktiebolag. För detta ändamål behöver dock inte bara taxonomier komma på plats, utan även programvaror och tjänster.

Strukturerad information i digitala årsredovisningar bidrar med stor nytta i statistikframställningen. Vid framtida digital ingivning av

¹ Uppdraget att införa digital hantering av finansiell information avseende årsredovisningar, N2016/0497/SUN

² Uppdraget att utveckla tjänsten för digital ingivning av årsredovisningar m.m. för alla företagsformer, N2018/02033/FF

³ BFN:s allmänna råd med vägledning: BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag (K2)

⁴ Bostadsrättsföreningar ingår inte i den första versionen, då normgivningen från Bokföringsnämnden, BFN, till följd av lagändringar, som berör bostadsrättsföreningar, inte är på plats ännu.

årsredovisningshandlingar även för ekonomiska föreningar skulle kvaliteten i statistiken öka. Detta samtidigt som den administrativa bördan, kopplad till föreningarnas rapportering av uppgifter till SCB, skulle minska.

För mer detaljerad beskrivning av nyttan med digitala årsredovisningar och SCB:s synpunkter kring detta, se SCB:s remissvar⁵ till utredningens promemoria *Digital ingivning av årsredovisningar (Ju2022/03798)*.

3 Synpunkter

SCB begränsar detta yttrande till att avse kapitel 6, Ingivning av årsredovisningar för ekonomiska föreningar, samt avsnitt 9.5, Förseningsavgift vid dröjsmål med att ge in årsredovisningen (stiftelser), med tillhörande förslag på ändringar i lagtext. Dessa förslag har bäring på SCB:s verksamhet, vilket utredningen inte har påtalat.

Utredningen uttrycker att information i bostadsrättsföreningars årsredovisningar kan vara av intresse även för borgenärer och myndigheter. Även om SCB inte nämns, tillhör myndigheten den sistnämnda kategorin, då bostadsrättsföreningar behöver belysas bättre i statistiken.

Att systemet med obligatorisk ingivning till registreringsmyndighet samt att tidsfrister för ingivning och sanktionssystem med förseningsavgifter föreslås bli konsekvent för alla som ska inkomma med årsredovisningshandlingar till registreringsmyndighet gagnar den officiella ekonomiska statistiken.

SCB välkomnar förslaget om att alla ekonomiska föreningar, inklusive bostadsrättsföreningar, ska vara skyldiga att lämna in sin årsredovisning och revisionsberättelse till Bolagsverket. Detta bidrar till ett bättre informationsflöde till SCB och är också en förutsättning för att digitala processer ska kunna komma på plats för framtiden, där myndigheternas gemensamma mål är en gemensam inlämningsprocess för rapportering av årlig finansiell information (årsredovisning, inkomstdeklaration och statistik) inom SBR, Standardiserad företagsrapportering⁶.

Det är även positivt med förslaget om samma tidsfrist för ingivning, som för aktiebolag, även om det ur statistikhänseende hade varit optimalt med tidigare ingivning för alla företagsformer. Utredningen föreslår också att systemet med förseningsavgifter ska vara tillämpligt på ekonomiska föreningar samt på alla andra företag som utan särskilt föreläggande är skyldiga att ge in sin årsredovisning till registreringsmyndigheten. SCB är positiv även till detta förslag. Utredningen bedömer att den ökade administrativa bördan av den föreslagna åtgärden skulle vara begränsad. SCB vill betona att obligatorisk ingivning också skulle bidra till ökad kvalitet i officiell ekonomisk statistik, med sannolikt minskad börda kopplad till statistikrapportering. Detta innebär således vinster för samhället i stort.

⁵ SCB:s remissvar PM om digital ingivning av årsredovisningar

⁶ Myndigheter inom SBR-samarbetet är; Bokföringsnämnden, Bolagsverket, DIGG, Skatteverket, SCB och Tillväxtverket.

Den breda tillgängligheten till årsredovisningar skulle bidra till en mer komplett ekonomisk statistik samt att det för SCB skulle bli lättare att verifiera data från ekonomiska föreningar. Den statistik som belyser Företagens ekonomi, Civila samhället och Organisationers ekonomi skulle särskilt gynnas. Dessa undersökningar utgör viktiga underlag bland annat för Nationalräkenskaperna, samt att kvaliteten även skulle stärkas med mer kompletta uppgifter för bostadsrättsföreningar.

Även förslaget enligt avsnitt 9.5, om förseningsavgift för stiftelser välkomnas av SCB. Att alla verksamheter har samma förutsättningar oberoende företagsform underlättar. För SCB är det viktigt att veta när årsredovisningar förväntas finnas tillgängliga, detta både för aktualiteten i redovisad statistik och för att statistiken ska kunna redovisas punktligt.

Vid utökade åtaganden för registreringsmyndigheter utgår SCB ifrån att dessa också får rimliga förutsättningar att fullfölja dessa. Det är t.ex. viktigt att utökade åtaganden inte förorsakar förseningar i nuvarande processer.

Samhällsnyttan skulle bli än större vid en digital ingivning av årsredovisningar med strukturerad information. Se mer om detta under avsnitt 2 Bakgrund.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Joakim Stymne i närvaro av biträdande generaldirektör Magnus Sjöström, enhetschef Cecilia Wass, avdelningschef Elisabeth Hopkins, sakkunnig Barbro von Hofsten, samt verksamhetsutvecklare Lisa Levinsson, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Joakim Stymne

Lisa Levinsson

Kopia till:
ju.L1@regeringskansliet.se